

INSTRUCCIONS ESPECÍFIQUES DE 30 D'OCTUBRE DE 2013, DE LA DIRECCIÓ DE L'INSTITUT SUPERIOR D'ENSENYANCES ARTÍSTIQUES DE LA COMUNITAT VALENCIANA, PER A REGULAR LES ASSIGNATURES OPTATIVES, EL TREBALL FI DE TÍTOL I LES PRÀCTIQUES EXTERNES

El Real Decret 1614/2009, de 26 d'octubre, pel que s'ordenen les ensenyances artístiques superiors regulades per la Llei Orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'Educació, estableix que els plans d'estudis de les ensenyances artístiques superiors contindran matèries optatives, pràctiques externes i treball fi de títol. Al mateix temps estableix que les pràctiques externes s'hauran d'oferir en la segona meitat del pla d'estudis i que les ensenyances conclouran amb l'elaboració i presentació del treball fi de títol per part de l'estudiant, que haurà de realitzar-se en la fase final del pla d'estudis i estar orientat a l'avaluació de competències associades al títol.

Així mateix, el Reals Decrets del 630 al 634/2010, de 14 de maig, pels que es regulen el continguts bàsics de les ensenyances artístiques superiors, estableixen que per a l'obtenció del Títol Superior en Ensenyances Artístiques es requerirà la superació de la totalitat de les assignatures, les pràctiques externes i el treball fi de títol que constitueixen els plans d'estudis. Quedant pendent altra disposició sobre el procés d'elaboració i avaluació que, en conseqüència i en l'exercici de la seua autonomia, haurà de ser regulat per cada centre depenent de l'Institut Superior d'Ensenyances Artístiques de la Comunitat Valenciana, d'ara endavant ISEACV.

El Decret 48/2011, de 6 de maig, del Consell, pel qual s'estableix l'ordenació de les ensenyances artístiques superiors i es determina el marc normatiu per a la implantació dels plans d'estudis corresponents als títols oficials en les diferents ensenyances artístiques superiors en l'àmbit de la Comunitat Valenciana, en el seu article 7 estableix que mitjançant orde de la conselleria amb competències en matèria d'educació superior s'establirà el procediment per a la realització de les pràctiques externes i el treball fi de títol, així com el de la autorització de les assignatures optatives.

En les ordes 22 a 26/2011, de 2 de novembre, de la Conselleria d'Educació, Formació i Ocupació,

INSTRUCCIONES ESPECÍFICAS DE 30 DE OCTUBRE DE 2013, DE LA DIRECCIÓN DEL INSTITUTO SUPERIOR DE ENSEÑANZAS ARTÍSTICAS DE LA COMUNITAT VALENCIANA, PARA REGULAR LAS ASIGNATURAS OPTATIVAS, EL TRABAJO FIN DE TÍTULO Y LAS PRÁCTICAS EXTERNAS

El Real Decreto 1614/2009, de 26 de octubre, por el que se ordenan las enseñanzas artísticas superiores reguladas por la Ley Orgánica 2/2006, de 3 de mayo, de Educación, establece que los planes de estudios de las enseñanzas artísticas superiores contendrán materias optativas, prácticas externas y trabajo fin de título. A su vez establece que las prácticas externas deberán ofrecerse preferentemente en la segunda mitad del plan de estudios y que las enseñanzas concluirán con la elaboración y presentación del trabajo fin de título por parte del estudiante, que deberá realizarse en la fase final del plan de estudios y estar orientado a la evaluación de competencias asociadas al título.

Así mismo, los Reales Decretos del 630 al 634/2010, de 14 de mayo, por los que se regulan los contenidos básicos de las enseñanzas artísticas superiores, establecen que para la obtención del Título Superior en Enseñanzas Artísticas se requerirá la superación de la totalidad de las asignaturas, las prácticas y el trabajo fin de título que constituyan el plan de estudios. Quedando pendiente otra disposición sobre el proceso de elaboración y evaluación que, en consecuencia y en el ejercicio de su autonomía, deberá ser regulado por cada centro dependiente del Instituto Superior de Enseñanzas Artísticas de la Comunidad Valenciana, en adelante ISEACV.

El Decreto 48/2011, de 6 de mayo, del Consell, por el que se establece la ordenación de las enseñanzas artísticas superiores y se determina el marco normativo para la implantación de los planes de estudios correspondientes a los títulos oficiales en las diferentes enseñanzas artísticas superiores en el ámbito de la Comunidad Valenciana, en su artículo 7 establece que mediante orden de la conselleria con competencias en materia de educación superior se establecerá el procedimiento para la realización de las prácticas externas y el trabajo de fin de grado, así como el de la autorización de las asignaturas optativas.

En las órdenes 22 a 26/2011, de 2 de noviembre, de la Conselleria de Educación,

pel que s'autoritzen els plans d'estudis dels centres d'ensenyances artístiques superiors depenents de l'ISEACV conduents a l'obtenció del títol superior d'ensenyances artístiques, s'establix el número de crèdits ECTS de les assignatures optatives, les pràctiques externes i el treball fi de títol per a cadascuna de les especialitats.

Les Instruccions de 9 de setembre, de la direcció de l'Institut Superior d'Ensenyances Artístiques de la Comunitat Valenciana per al curs 2013-2014 establixen al punt novè que les assignatures optatives, el treball fi de títol i les pràctiques externes seran objecte de regulació a través de les corresponents instruccions específiques. En este context i amb la finalitat d'unificar els criteris i procediments que garantisquen una actuació homogènia en la planificació i avaluació de les assignatures optatives, el treball fi de títol i les pràctiques externes, resulta convenient establir les següents instruccions específiques de caràcter general. Esta normativa suposa un marc genèric prou ampli perquè cada centre pugua, o bé utilitzar en la seua forma més bàsica els diferents procediments, o bé adaptar aquest marc a les seues pròpies especificitats.

Primer. Assignatures optatives

1. Objecte

L'objecte de la present instrucció és el desenvolupament de la regulació del procediment d'autorització de les assignatures optatives dels estudis superiors en ensenyaments artístics d'Art Dramàtic, Arts Plàstiques en l'especialitat de Ceràmica, Dansa, Disseny i Música dels centres de l'ISEACV.

2. Assignatures optatives

2.1. L'oferta d'assignatures optatives per part dels diferents centres de l'ISEACV, tractarà de respondre als diferents interessos, motivacions i exigències professionals de l'alumnat, amb la finalitat d'incidir en la seua qualificació com a titulats superiors.

2.2. Les assignatures optatives oferides han d'ajustar-se al curs i nombre de crèdits ECTS que establisca el pla d'estudis autoritzat per a cada centre.

2.3. L'alumnat triarà el nombre d'assignatures optatives necessàries per a completar els crèdits que necessite per a obtenir la titulació, podent

Formación y Empleo, por la que se autorizan los planes de estudio de los centros de enseñanzas artísticas superiores dependientes del ISEACV conducentes a la obtención del título superior de enseñanzas artísticas, se establecen el número de créditos ECTS de las asignaturas optativas, las prácticas externas y el trabajo fin de título para cada una de las especialidades.

Las Instrucciones de 9 de septiembre, de la dirección del Instituto Superior de Enseñanzas Artísticas de la Comunitat Valenciana para el curso 2013-2014 establecen en su punto noveno que las asignaturas optativas, el trabajo fin de título y las prácticas externas serán objeto de regulación a través de las correspondientes instrucciones específicas. En este contexto y con la finalidad de unificar los criterios y procedimientos que garantizan una actuación homogénea en la planificación y evaluación de las asignaturas optativas, el trabajo fin de título y las prácticas externas, resulta conveniente establecer las siguientes instrucciones específicas de carácter general. Esta normativa supone un marco genérico lo suficientemente amplio para que cada centro pueda, o bien utilizar en su forma más básica los diferentes procedimientos, o bien adaptar este marco a sus propias especificidades.

Primero. Asignaturas optativas

1. Objeto

El objeto de la presente instrucción es el desarrollo de la regulación del procedimiento de autorización de las asignaturas optativas de los estudios superiores en enseñanzas artísticas de Arte Dramático, Artes Plásticas en la especialidad de Cerámica, Danza, Diseño y Música de los centros del ISEACV.

2. Asignaturas optativas

2.1. La oferta de asignaturas optativas por parte de los distintos centros del ISEACV, tratará de responder a los diferentes intereses, motivaciones y exigencias profesionales del alumnado, con el fin de incidir en su cualificación como titulados superiores.

2.2. Las asignaturas optativas ofrecidas han de ajustarse al curso y número de créditos ECTS que establezca el plan de estudios autorizado para cada centro.

2.3. El alumnado elegirá el número de asignaturas optativas necesarias para completar los créditos que necesite para obtener la

realitzar-les en el curs o cursos que estimen convenient, sempre subjectes als criteris d'organització establits per cadascun dels centres.

3. Procediment

Els centres sol·licitaran anualment a l'ISEACV, en el curs anterior a la seua implantació, la totalitat d'assignatures optatives a oferir per al següent curs acadèmic. La sol·licitud serà remesa per la direcció del centre per a la seua autorització.

4. Proposta

4.1. La comissió amb competències en coordinació pedagògica de cada centre aprovarà la proposta d'optatives. La direcció del centre elevarà anualment la sol·licitud d'autorització d'assignatures optatives dirigida a la direcció de l'ISEACV amb anterioritat a l'1 de març del curs acadèmic anterior a la seua implantació. Aquesta sol·licitud anirà acompanyada de les corresponents guies docents de cadascuna de les assignatures proposades.

4.2. En la sol·licitud d'autorització també es podran incloure com a assignatures optatives per a una especialitat determinada les assignatures de formació obligatòria d'especialitat o les assignatures específiques de centre d'altres especialitats diferents a la cursada.

5. Autorització

La direcció de l'ISEACV resoldrà les propostes d'autorització abans de l'1 de maig. Els centres únicament podran oferir com a assignatures optatives aquelles que prèviament hagen sigut autoritzades per l'ISEACV per a aquest curs acadèmic.

6. Requisits

Les matèries optatives autoritzades només podran ser impartides de forma efectiva si es compleixen les condicions següents:

a) Adecuació del total de crèdits de matèries optatives autoritzades al nombre d'alumnat susceptible de poder cursar-los.

b) El professorat responsable del seu desenvolupament haurà de preferentment ocupar un lloc de la plantilla del centre i tenir hores disponibles en el departament al que pertany per a impartir-la.

c) El professorat que impartisca les assignatures ha de ser preferentment funcionari de carrera.

titulació, pudiendo realizarlas en el curso o cursos que estimen conveniente, siempre sujetos a los criterios de organización establecidos por cada uno de los centros.

3. Procedimiento

Los centros solicitarán anualmente al ISEACV, en el curso anterior a su implantación, la totalidad de asignaturas optativas a ofertar para el siguiente curso académico. La solicitud será remitida por la dirección del centro para su autorización.

4. Propuesta

4.1. La comisión con competencias en coordinación pedagógica de cada centro aprobará la propuesta de optativas. La dirección del centro elevará anualmente la solicitud de autorización de asignaturas optativas dirigida a la dirección del ISEACV con anterioridad al 1 de marzo del curso académico anterior a su implantación. Dicha solicitud irá acompañada de las correspondientes guías docentes de cada una de las asignaturas propuestas.

4.2. En la solicitud de autorización también se podrán incluir como asignaturas optativas para una especialidad determinada las asignaturas de formación obligatoria de especialidad o las asignaturas específicas de centro de otras especialidades distintas a la cursada.

5. Autorización

La dirección del ISEACV resolverá las propuestas de autorización antes del 1 de mayo. Los centros únicamente podrán ofrecer como asignaturas optativas aquellas que previamente hayan sido autorizadas por el ISEACV para dicho curso académico.

6. Requisitos

Las materias optativas autorizadas sólo podrán ser impartidas de forma efectiva si se cumplen las condiciones siguientes:

a) Adecuación del total de créditos de materias optativas autorizadas al número de alumnado susceptible de poder cursarlos.

b) El profesorado responsable de su desarrollo deberá preferentemente ocupar un puesto de la plantilla del centro y tener horas disponibles en el departamento al que pertenezca para impartirla.

c) El profesorado que imparta las asignaturas debe ser preferentemente funcionario de carrera.

7. Elecció i adjudicació

7.1. L'alumnat podrà triar com a optatives les assignatures que s'oferisquen en cada centre i especialitat per a cada curs acadèmic. L'alumnat triarà per ordre de prioritat les assignatures optatives que desitge cursar que els seran adjudicades atenent a les possibilitats organitzatives i de programació del centre, establint-se una prioritat per a l'alumnat que haja superat almenys el 50 % dels crèdits ECTS per a l'obtenció del títol i per ordre de matrícula.

7.2. L'alumnat que no supere l'assignatura optativa corresponent haurà d'acollir-se a l'oferta d'assignatures optatives del curs següent.

Segon. Treball fi de títol

1. Objecte

1.1. Establir les directrius generals per a la definició, organització, realització, defensa, avaluació i organització administrativa dels Treballs Fi de Títol, d'ara en davant TFT, que es regulen en els diferents centres dependents de l'ISEACV.

1.2. El contingut d'aquesta normativa es complementa amb la resta de reglamentacions en vigor de l'ISEACV referents al reconeixement i transferència de crèdits, i a la mobilitat dels estudiants.

1.3. Cada Comissió Acadèmica d'Especialitat, o Itinerari en el seu cas, dels diferents Centres dependents de l'ISEACV, podran desenvolupar la present normativa per a adequar-la a les característiques pròpies de cada centre i als Títols Superiors d'Ensenyaments Artístics que s'imparteixen en els mateixos. Este desenvolupament normatiu serà aprovat i publicat per al seu coneixement en el propi Centre i haurà de comptar amb l'informe favorable de l'ISEACV que comprovarà la seua adequació al que es disposa en aquesta normativa.

2. Característiques del treball fi de títol

2.1. El TFT consisteix en l'elaboració per part de l'estudiant i de forma individual d'un treball original, en el qual s'integren i apliquen els continguts formatius rebuts, així com les competències, capacitats i habilitats adquirides en el sí dels corresponents estudis.

2.2. Els objectius i les característiques del TFT i la càrrega de treball necessària per a complir-los per part dels estudiants hauran de ser coherents

7. Elección y adjudicación

7.1. El alumnado podrá elegir como optativas las asignaturas que se ofrezcan en cada centro y especialidad para cada curso académico. El alumnado elegirá por orden de prioridad las asignaturas optativas que desee cursar que les serán adjudicadas atendiendo a las posibilidades organizativas y de programación del centro, estableciéndose una prioridad para el alumnado que haya superado al menos el 50 % de los créditos ECTS para la obtención del título y por orden de matrícula.

7.2. El alumnado que no supere la asignatura optativa correspondiente deberá acogerse a la oferta de asignaturas optativas del curso siguiente.

Segundo. Trabajo fin de título

1. Objeto

1.1. Establecer las directrices generales para la definición, organización, realización, defensa, evaluación y organización administrativa de los Trabajos Fin de Título, en adelante TFT, que se regulan en los diferentes centros dependientes del ISEACV.

1.2. El contenido de esta normativa se complementa con el resto de reglamentaciones en vigor del ISEACV referentes al reconocimiento y transferencia de créditos, y a la movilidad de los estudiantes.

1.3. Cada Comisión Académica de Especialidad, o Itinerario en su caso, de los diferentes Centros dependientes del ISEACV, podrán desarrollar la presente normativa para adecuarla a las características propias de cada centro y a los Títulos Superiores de Enseñanzas Artísticas que se imparten en los mismos. Este desarrollo normativo será aprobado y publicado para su conocimiento en el propio Centro y deberá contar con el informe favorable del ISEACV que comprobará su adecuación a lo dispuesto en esta normativa.

2. Características del trabajo fin de título

2.1. El TFT consiste en la elaboración por parte del estudiante y de forma individual de un trabajo original, en el que se integren y apliquen los contenidos formativos recibidos, así como las competencias, capacidades y habilidades adquiridas en el seno de los correspondientes estudios.

2.2. Los objetivos y las características del TFT y la carga de trabajo necesaria para cumplirlos por

amb el nivell de formació d'estudis superiors i ajustar-se al nombre de crèdits ECTS que li corresponguen en el pla d'estudis de la titulació i la seua corresponent especialitat.

2.3. A efectes organitzatius, el TFT té el caràcter d'assignatura del pla formatiu del títol superior d'ensenyaments artístics, amb la seua càrrega lectiva per als tutors i la seua corresponent guia docent, en la qual s'arreglarà la seua especificitat en relació amb la titulació superior d'ensenyaments artístics així com les seues característiques i requisits. El contingut i tipus del TFT s'ajustarà a l'estipulat en la guia docent de l'assignatura, que permetrà avaluar les competències adquirides dins de les àrees de coneixement de la titulació cursada.

2.4. El contingut de cada TFT haurà de tenir correspondència amb els especificats en la guia docent de l'assignatura i ajustar-se a un dels següents formats:

- Treballs de caràcter o aplicació professional relacionats amb la titulació.
- Treballs experimentals, teòrics o performatius relacionats amb la titulació.
- Treballs de revisió i investigació bibliogràfica relacionats amb la titulació.
- Treballs coordinats amb les pràctiques externes de la titulació.
- Altres treballs no inclosos en les modalitats anteriors, segons s'especifique en la normativa particular de cada titulació.

2.5. Quant a les tipologies dels projectes podran ser les següents:

- a) Treballs de caràcter investigador/professional relacionats amb la titulació.
- b) Treballs vinculats amb les empreses on l'alumne realitza les practiques externes.
- c) Treballs realitzats amb institucions d'educació superior dins d'un programa d'intercanvi acadèmic, així com amb altres institucions, organismes o empreses, sempre que existisca un conveni entre elles i l'ISEACV.

2.6. El tipus de TFT haurà d'ajustar-se als criteris aprovats per cada Comissió Acadèmica d'Especialitat, Itinerari en el seu cas, dels diferents Centres dependents de l'ISEACV, tenint en compte prèviament les directrius i les línies de recerca definides pels Departaments d'Especialitat associats a cada títol.

parte de los estudiantes deberán ser coherentes con el nivel de formación de estudios superiores y ajustarse al número de créditos ECTS que le correspondan en el plan de estudios de la titulación y su correspondiente especialidad.

2.3. A efectos organizativos, el TFT tiene el carácter de asignatura del plan formativo del título superior de enseñanzas artísticas, con su carga lectiva para los tutores y su correspondiente guía docente, en la que se recogerá su especificidad en relación con la titulación superior de enseñanzas artísticas así como sus características y requisitos. El contenido y tipo del TFT se ajustará a lo estipulado en la guía docente de la asignatura, que permitirá evaluar las competencias adquiridas dentro de las áreas de conocimiento de la titulación cursada.

2.4. El contenido de cada TFT deberá tener correspondencia con los especificados en la guía docente de la asignatura y ajustarse a uno de los siguientes formatos:

- Trabajos de carácter o aplicación profesional relacionados con la titulación.
- Trabajos experimentales, teóricos o performativos relacionados con la titulación.
- Trabajos de revisión e investigación bibliográfica relacionados con la titulación.
- Trabajos coordinados con las prácticas externas de la titulación.
- Otros trabajos no incluidos en las modalidades anteriores, según se especifique en el normativa particular de cada titulación.

2.5. En cuanto a las tipologías de los proyectos podrán ser las siguientes:

- a) Trabajos de carácter investigador/professional relacionados con la titulación.
- b) Trabajos vinculados con las empresas donde el alumno realiza las prácticas externas.
- c) Trabajos realizados con instituciones de educación superior dentro de un programa de intercambio académico, así como con otras instituciones, organismos o empresas, siempre y cuando exista un convenio entre ellas y el ISEACV.

2.6. El tipo de TFT deberá ajustarse a los criterios aprobados por cada Comisión Académica de Especialidad, Itinerario en su caso, de los diferentes Centros dependientes del ISEACV, teniendo en cuenta previamente las directrices y las líneas de investigación definidas por los Departamentos de Especialidad asociados a cada título.

2.7. El TFT serà avaluat una vegada que l'estudiant dispose de tots els crèdits necessaris per a l'obtenció del Títol corresponent, excepte els corresponents al propi TFT.

2.8. El TFT és un treball protegit per la Llei de Propietat Intel·lectual; en conseqüència, la titularitat dels drets de propietat intel·lectual correspondrà a qui ho haja realitzat. Els centres dependents de l'ISEACV, podran tenir el dret a la difusió i publicació dels TFT dels seus alumnes. En el cas de projectes realitzats en empreses, la propietat intel·lectual del projecte vindrà determinada per l'acord establert amb l'empresa.

3. Estructura docent: el tutor acadèmic.

3.1. Tots els TFT estaran dirigits pel tutor o tutors acadèmics que seran professors preferiblement amb docència en el pla d'estudis del títol superior i la formació del qual s'adeqüe per a exercir aquesta tasca en algun àmbit competencial del títol.

3.2. Els tutors acadèmics que impartisquen l'assignatura de TFT hauran de complir un perfil capaç d'exposar a cada estudiant les característiques del treball, d'orientar-li en el seu desenvolupament i de vetlar pel compliment dels objectius fixats així com de realitzar el seguiment. Les normatives dels centres de cada titulació establiran, si és el cas, les característiques que hauran de posseir els tutors acadèmics -vinculació amb la titulació, categoria professional, perfil acadèmic,...

3.3. L'assignació del professorat responsable de tutelar els TFT la realitzarà la Comissió Acadèmica d'Especialitat, Itinerari en el seu cas, amb el vistiplau de la direcció del Centre.

3.4. La labor docent la podrà realitzar un tutor o grup de tutors acadèmics que assumiran les següents responsabilitats:

- Dirigir el desenvolupament del TFT.
- Asegurar que el TFT reunisca els requisits formals, teòrics, tècnics o artístics requerits per a cada tipus de projecte.
- Garantir que tot treball que es presente per a la seua defensa tinga la qualitat suficient.
- Estar a la disposició del tribunal avaluador, després del dipòsit del projecte i prèviament a la seua exposició pública, per a resoldre quantes dubtes i preguntes puguen plantejar-se.

2.7. El TFT será evaluado una vez que el estudiante disponga de todos los créditos necesarios para la obtención del Título correspondiente, salvo los correspondientes al propio TFT.

2.8. El TFT es un trabajo protegido por la Ley de Propiedad Intelectual; en consecuencia, la titularidad de los derechos de propiedad intelectual corresponderá a quien lo haya realizado. Los centros dependientes del ISEACV, podrán tener el derecho a la difusión y publicación de los TFT de sus alumnos. En el caso de proyectos realizados en empresas, la propiedad intelectual del proyecto vendrá determinada por el acuerdo establecido con la empresa.

3. Estructura docente: el tutor académico.

3.1. Todos los TFT estarán dirigidos por el tutor o tutores académicos que serán profesores preferiblemente con docencia en el plan de estudios del título superior y cuya formación se adecue para ejercer esta tarea en algún ámbito competencial del título.

3.2. Los tutores académicos que impartan la asignatura de TFT deberán cumplir un perfil capaz de exponer a cada estudiante las características del trabajo, de orientarlo en su desarrollo y de velar por el cumplimiento de los objetivos fijados así como de realizar el seguimiento. Las normativas de los centros de cada titulación establecerán, si es el caso, las características que deberán poseer los tutores académicos -vinculación con la titulación, categoría profesional, perfil académico,...

3.3. La asignación del profesorado responsable de tutelar los TFT la realizará la Comisión Académica de Especialidad, Itinerario en su caso, con el visto bueno de la Dirección del Centro.

3.4. La labor docente la podrá realizar un tutor o grupo de tutores académicos que asumirán las siguientes responsabilidades:

- Dirigir el desarrollo del TFT.
- Asegurar que el TFT reúna los requisitos formales, teóricos, técnicos o artísticos requeridos para cada tipo de proyecto.
- Garantizar que todo trabajo que se presente para su defensa tenga la calidad suficiente.
- Estar a disposición del tribunal evaluador, tras el depósito del proyecto y previamente a su exposición pública, para resolver cuántas dudas y preguntas puedan plantearse.

3.5. La Comissió Acadèmica d'Especialitat, Itinerari en el seu cas, amb el vistiplau de la direcció del Centre podrà autoritzar, quan el TFT es realitze en una entitat externa o en el marc d'un conveni de pràctiques en altres institucions o organismes diferents a l'ISEACV, que el treball siga codirigit per personal alié al centre depenent de l'ISEACV en col·laboració amb el tutor o tutors acadèmics del centre on s'ha formalitzat la matrícula.

4. Inscripció i matrícula

4.1. L'estudiant presentarà davant la Comissió Acadèmica d'Especialitat, Itinerari en el seu cas, de cada centre, en període lectiu la proposta de la seua TFT. Aquesta haurà de contenir els aspectes que determinen els centres depenents de l'ISEACV.

4.2. En cas de co-tutorització amb tutors, directores o professors d'altres centres depenents de l'ISEACV o altres empreses o institucions nacionals o internacionals, els motius que la justifiquen hauran d'explicar-se mitjançant escrit que acompanye a la proposta.

4.3. Quan el TFT estiga relacionat amb les Pràctiques Externes, solament es farà pública la relació de destinació de pràctiques. La proposta del TFT s'assignarà amb posterioritat a l'adjudicació del lloc de pràctiques i coordinat amb aquestes.

4.4. La proposta de TFT haurà de ser revisada i aprovada per la Comissió Acadèmica d'Especialitat, Itinerari en el seu cas, i haurà de comptar amb el vistiplau de la direcció del Centre. Les propostes tindran una validesa d'un curs acadèmic. Així mateix, en el cas que l'estudiant no supere la matèria en el curs en què es va matricular, la Comissió Acadèmica d'Especialitat, Itinerari en el seu cas, podrà mantenir el tema del TFT i el tutor/a en adjudicacions de cursos posteriors.

4.5. La Comissió Acadèmica d'Especialitat, Itinerari en el seu cas, establirà si els estudiants dels programes de mobilitat poden realitzar el TFT en el Centre de destinació. En qualsevol cas, el projecte haurà de ser aprovat per la Comissió Acadèmica d'Especialitat, Itinerari en el seu cas, comptant amb el vistiplau de la direcció del Centre, se li assignarà tutor/a o tutors acadèmics del Centre ISEACV i l'avaluació es farà en el Centre ISEACV.

4.6. La matrícula del TFT es realitzarà dins del termini general de matrícula que estableisca el centre, mitjançant l'abonament dels preus públics que corresponguen conforme als crèdits que tinga

3.5. La Comisión Académica de Especialidad, Itinerario en su caso, con el visto bueno de la Dirección del Centro podrá autorizar, cuando el TFT se realice en una entidad externa o en el marco de un convenio de prácticas en otras instituciones u organismos distintos al ISEACV, que el trabajo sea codirigido por personal ajeno al centro dependiente del ISEACV en colaboración con el tutor o tutores académicos del centro donde se ha formalizado la matrícula.

4. Inscripción y matrícula

4.1. El estudiante presentará ante la Comisión Académica de Especialidad, Itinerario en su caso, de cada centro, en periodo lectivo la propuesta de su TFT. Ésta deberá contener los aspectos que determinen los centros dependientes del ISEACV.

4.2. En caso de co-tutorización con tutores, directores o profesores de otros centros dependientes del ISEACV u otras empresas o instituciones nacionales o internacionales, los motivos que la justifiquen deberán explicarse mediante escrito que acompañe a la propuesta.

4.3. Cuando el TFT esté relacionado con las Prácticas Externas, solo se hará pública la relación de destino de prácticas. La propuesta del TFT se asignará con posterioridad a la adjudicación del lugar de prácticas y coordinado con estas.

4.4. La propuesta de TFT deberá ser revisada y aprobada por la Comisión Académica de Especialidad, Itinerario en su caso, y deberá contar con el visto bueno de la Dirección del Centro. Las propuestas tendrán una validez de un curso académico. Así mismo, en el caso de que el estudiante no supere la materia en el curso en que se matriculó, la Comisión Académica de Especialidad, Itinerario en su caso, podrá mantener el tema del TFT y el tutor/a en adjudicaciones de cursos posteriores.

4.5. La Comisión Académica de Especialidad, Itinerario en su caso, establecerá si los estudiantes de los programas de movilidad pueden realizar el TFT en el Centro de destino. En cualquier caso, el proyecto deberá ser aprobado por la Comisión Académica de Especialidad, Itinerario en su caso, contando con el visto bueno de la Dirección del Centro, se le asignará tutor/a o tutores académicos del Centro ISEACV y la evaluación se hará en el Centro ISEACV.

4.6. La matrícula del TFT se realizará dentro del plazo general de matrícula que establezca el centro, mediante el abono de los precios públicos que correspondan conforme a los créditos que

assignats. Per a matricular-se del TFT serà necessari tenir matriculades totes les assignatures requerides per a finalitzar el pla d'estudis. A causa de circumstàncies d'índole excepcional, els centres podran establir terminis extraordinaris de matrícula per al TFT a l'inici del 2º semestre, en qualsevol cas haurà de transcórrer un temps mínim de 3 mesos entre la matrícula i l'avaluació del TFT.

4.7. La matrícula donarà dret a dues convocatòries oficials en cada curs acadèmic d'acord a l'establert pel Centre i aprovat per l'ISEACV. L'estudiant que no haja sigut avaluat o no haja defensat el seu treball en les convocatòries establides per al curs haurà de tornar a matricular-se en un altre curs acadèmic.

5. Tribunal d'avaluació

5.1. Els Tribunals d'Avaluació seran proposats per la Comissió Acadèmica d'Especialitat, Itinerari en el seu cas, abans del mes de maig amb el vistiplau del director, i nomenats per la direcció del Centre. Els centres determinaran el nombre de tribunals avaluadors necessaris per a poder avaluar els treballs presentats, nomenaran als seus membres i almenys a un suplent per cada Tribunal.

5.2. Cada Tribunal es compondrà, com a mínim, de tres membres: un President, un secretari i un vocal. El professorat responsable de tutelar el TFT no podrà formar part, en cap cas, del tribunal que jutge aquest projecte.

5.3. Seran membres dels Tribunals d'Avaluació els professors de la mateixa especialitat del títol pertanyents al centre. A més podran formar part dels mateixos professors de l'especialitat d'altres centres i/o professionals experts en les matèries sobre les quals tracten els TFT.

6. Presentació i defensa

6.1. En el moment de realitzar la presentació i defensa del TFT, l'estudiant ha d'haver superat totes les assignatures del currículum.

6.2. Quan l'estudiant vulga presentar el TFT haurà d'emplenar en l'Administració del Centre una sol·licitud de defensa i d'avaluació del TFT amb 15 dies d'antelació a la corresponent convocatòria oficial.

6.3. El TFT es presentarà en el lloc, data, format, suport i nombre de còpies que determinen les disposicions normatives de la Comissió Acadèmica d'Especialitat, Itinerari en el seu cas, de cada centre.

tenga asignados. Para matricularse del TFT será necesario tener matriculadas todas las asignaturas requeridas para finalizar el plan de estudios. Debido a circunstancias de índole excepcional, los centros podrán establecer plazos extraordinarios de matrícula para el TFT al inicio del 2º semestre, en cualquier caso deberá transcurrir un tiempo mínimo de 3 meses entre la matrícula y la evaluación del TFT.

4.7. La matrícula dará derecho a dos convocatorias oficiales en cada curso académico de acuerdo a lo establecido por el Centro y aprobado por el ISEACV. El estudiante que no haya sido evaluado o no haya defendido su trabajo en las convocatorias establecidas para el curso deberá volver a matricularse en otro curso académico.

5. Tribunal de evaluación

5.1. Los Tribunales de Evaluación serán propuestos por la Comisión Académica de Especialidad, Itinerario en su caso, antes del mes de mayo con el visto bueno del director, y nombrados por la Dirección del Centro. Los centros determinarán el número de tribunales evaluadores necesarios para poder evaluar los trabajos presentados, nombrarán a sus miembros y al menos a un suplente por cada Tribunal.

5.2. Cada Tribunal se compondrá, como mínimo, de tres miembros: un Presidente, un secretario y un vocal. El profesorado responsable de tutelar el TFT no podrá formar parte, en ningún caso, del tribunal que juzgue dicho proyecto.

5.3. Serán miembros de los Tribunales de Evaluación los profesores de la misma especialidad del título pertenecientes al centro. Además podrán formar parte de los mismos profesores de la especialidad de otros centros y/o profesionales expertos en las materias sobre las que traten los TFT.

6. Presentación y defensa

6.1. En el momento de realizar la presentación y defensa del TFT, el estudiante tiene que haber superado todas las asignaturas del currículum.

6.2. Cuando el estudiante quiera presentar el TFT deberá cumplimentar en la Administración del Centro una solicitud de defensa y de evaluación del TFT con 15 días de antelación a la correspondiente convocatoria oficial.

6.3. El TFT se presentará en el lugar, fecha, formato, soporte y número de copias que determinen las disposiciones normativas de la Comisión Académica de Especialidad, Itinerario en su caso, de cada centro.

6.4. El Centre serà el que garantisca la protecció de tota la informació dipositada del TFT. Fins al moment de la defensa, l'autor del projecte no tindrà accés a les còpies dipositades. Quan el TFT siga avaluat positivament, s'incorporarà al repositori institucional una còpia en format electrònic.

6.5. Els Centres de l'ISEACV inclouran en el calendari de gestió acadèmica de cada curs els diferents períodes en què l'alumnat podrà presentar el TFT. En qualsevol cas, i tal com s'estableix en l'article 4 d'aquesta ordre, l'alumnat tindrà dret únicament a dues convocatòries en cada curs acadèmic.

6.6. La presentació es podrà efectuar en qualsevol dels idiomes que s'han utilitzat en la impartició dels ensenyaments artístics superiors. En tot cas, es garantirà el dret a elaborar i defensar el TFT en qualsevol dels idiomes oficials de la Comunitat Autònoma.

6.7. La defensa del TFT es farà en acte públic. Els centres hauran de fer pública la convocatòria, dia, hora i lloc, amb una antelació mínima de cinc dies naturals. Cada estudiant disposarà d'un temps màxim determinat pel centre per a la defensa en la qual haurà d'exposar els objectius, la metodologia, el contingut i les conclusions de la seua TFT.

6.8. En concloure la defensa, el Tribunal podrà plantejar preguntes, sol·licitar aclariments o efectuar comentaris o suggeriments sobre el TFT presentat.

7. Avaluació i qualificació

7.1. El TFT serà avaluat per un tribunal. El professorat responsable de tutelar el TFT emetrà un informe d'avaluació de cadascun dels estudiants.

7.2. Per a poder optar a la presentació i defensa davant tribunal serà requisit imprescindible comptar amb l'informe d'avaluació favorable elaborat pel tutor o els tutors seguint els criteris establits en la guia docent.

7.3. Una vegada realitzada la presentació i defensa del TFT per l'estudiant i, vist l'informe del tutor, el tribunal deliberarà sobre la qualificació que li correspon conforme als criteris d'avaluació. Els criteris d'avaluació es faran públics per mitjà de la corresponent guia docent de TFT. Estos partiran dels resultats d'aprenentatge marcats per l'assignatura i de les competències previstes per a la titulació. El Tribunal elaborarà un acta de qualificació individual per a cada estudiant en la

6.4. El Centro será el que garantice la protección de toda la información depositada del TFT. Hasta el momento de la defensa, el autor del proyecto no tendrá acceso a las copias depositadas. Cuando el TFT sea evaluado positivamente, se incorporará al repositorio institucional una copia en formato electrónico.

6.5. Los Centros del ISEACV incluirán en el calendario de gestión académica de cada curso los diferentes periodos en que el alumnado podrá presentar el TFT. En cualquier caso, y tal y como se establece en el artículo 4 de esta orden, el alumnado tendrá derecho únicamente a dos convocatorias en cada curso académico.

6.6. La presentación se podrá efectuar en cualquiera de los idiomas que se han utilizado en la impartición de las enseñanzas artísticas superiores. En todo caso, se garantizará el derecho a elaborar y defender el TFT en cualquiera de los idiomas oficiales de la Comunidad Autónoma.

6.7. La defensa del TFT se hará en acto público. Los centros deberán hacer pública la convocatoria, día, hora y lugar, con una antelación mínima de cinco días naturales. Cada estudiante dispondrá de un tiempo máximo determinado por el centro para la defensa en la que deberá exponer los objetivos, la metodología, el contenido y las conclusiones de su TFT.

6.8. Al concluir la defensa, el Tribunal podrá plantear preguntas, solicitar aclaraciones o efectuar comentarios o sugerencias sobre el TFT presentado.

7. Evaluación y calificación

7.1. El TFT será evaluado por un tribunal. El profesorado responsable de tutelar el TFT emitirá un informe de evaluación de cada uno de los estudiantes.

7.2. Para poder optar a la presentación y defensa ante tribunal será requisito imprescindible contar con el informe de evaluación favorable elaborado por el tutor o los tutores siguiendo los criterios establecidos en la guía docente.

7.3. Una vez realizada la presentación y defensa del TFT por el estudiante y, visto el informe del tutor, el tribunal deliberará sobre la calificación que le corresponde conforme a los criterios de evaluación. Los criterios de evaluación se harán públicos por medio de la correspondiente guía docente de TFT. Éstos partirán de los resultados de aprendizaje marcados por la asignatura y de las competencias previstas para la titulación. El Tribunal elaborará

qual s'especificarà el tema del TFT , els criteris i instruments amb els quals s'ha determinat el nivell d'adquisició dels resultats d'aprenentatge i de les competències, així com la qualificació global obtinguda per l'estudiant. Per a obtenir la qualificació final d'aquest apartat serà necessari tenir en compte la qualificació que cada membre del tribunal atribuisca al TFT. En les disposicions normatives del TFT de la titulació i en les seues corresponents Guies Docents, s'establirà el procediment detallat sobre els aspectes a valorar i la forma d'obtenir la qualificació.

7.4. Els Reals decrets 1125/2003, de 5 de setembre i 1614/2009, de 26 d'octubre estableixen que les qualificacions seran numèriques seguint una escala de 0 a 10, amb un decimal: 0 - 4,9: Suspens (SS); 5,0 - 6,9: Aprovat (AP); 7,0 - 8,9: Notable (NT); 9,0 - 10: Excel·lent (SB); l'esment de "Matrícula d'Honor" podrà ser atorgada a estudiants que hagen obtingut una qualificació igual o superior a 9,0. El seu nombre no podrà excedir del cinc per cent de l'alumnat matriculat en eixa matèria en el corresponent curs acadèmic.

7.5. En cas d'obtenir informe desfavorable o qualificació de suspens pel tribunal, es farà arribar un informe a l'estudiant amb les recomanacions oportunes per a la millora del treball i la seua posterior avaluació.

7.6. L'alumne disconforme amb la qualificació obtinguda, podrà presentar sol·licitud de revisió de la seua TFT mitjançant una instància dirigida al President del Tribunal, argumentant les raons de la seua disconformitat. La revisió de l'avaluació en primera instància, es realitzarà pel mateix tribunal i en la següent instància serà resolta pel procediment que determine e l'ISEACV.

7.7. Els terminis de sol·licitud, revisió i resolució de l'avaluació seran determinats pels centres.

8. Dipòsit

Els centres determinaran els períodes de custòdia i permanència dels TFT una vegada finalitzat tot el procés d'avaluació i qualificació.

9. TFT realitzats en el marc de programes d'intercanvi acadèmic

9.1. Els centres, excepcionalment, garantiran la mobilitat de l'alumnat durant el període de realització del TFT sempre que les normatives a

un acta de calificación individual para cada estudiante en la que se especificará el tema del TFT , los criterios e instrumentos con los que se ha determinado el nivel de adquisición de los resultados de aprendizaje y de las competencias, así como la calificación global obtenida por el estudiante. Para obtener la calificación final de este apartado será necesario tener en cuenta la calificación que cada miembro del tribunal atribuya al TFT. En las disposiciones normativas del TFT de la titulación y en sus correspondientes Guías Docentes, se establecerá el procedimiento detallado sobre los aspectos a valorar y la forma de obtener la calificación.

7.4. Los Reales Decretos 1125/2003, de 5 de septiembre y 1614/2009, de 26 de octubre establecen que las calificaciones serán numéricas siguiendo una escala de 0 a 10, con un decimal: 0 - 4,9: Suspenso (SS); 5,0 - 6,9: Aprobado (AP); 7,0 - 8,9: Notable (NT); 9,0 - 10: Sobresaliente (SB); la mención de "Matrícula de Honor" podrá ser otorgada a estudiantes que hayan obtenido una calificación igual o superior a 9,0. Su número no podrá exceder del cinco por ciento del alumnado matriculado en esa materia en el correspondiente curso académico.

7.5. En caso de obtener informe desfavorable o calificación de suspenso por el tribunal, se hará llegar un informe al estudiante con las recomendaciones oportunas para la mejora del trabajo y su posterior evaluación.

7.6. El alumno disconforme con la calificación obtenida, podrá presentar solicitud de revisión de su TFT mediante una instancia dirigida al Presidente del Tribunal, argumentando las razones de su disconformidad. La revisión de la evaluación en primera instancia, se realizará por el mismo tribunal y en la siguiente instancia será resuelta por el procedimiento que determine el ISEACV.

7.7. Los plazos de solicitud, revisión y resolución de la evaluación serán determinados por los centros.

8. Depósito

Los centros determinarán los periodos de custodia y permanencia de los TFT una vez finalizado todo el proceso de evaluación y calificación.

9. TFT realizados en el marco de programas de intercambio académico

9.1. Los centros, excepcionalmente, garantizarán la movilidad del alumnado durante el periodo de realización del TFT siempre que las

aplicar ho permeten i, en qualsevol cas, a través d'acords bilaterals específics amb aquells centres que garantisquen un sistema de co-tutorització de l'alumnat i unes condicions adequades per a la realització del mateix en el centre d'acolliment.

9.2. Els acords hauran de contemplar un model de mínims segons establisquen els centres implicats que garantisca el manteniment de la qualitat dels TFT realitzats per l'alumnat dels centres depenents de l'ISEACV.

9.3. En el cas que el TFT siga desenvolupat en una institució d'educació superior estrangera, aquesta ha d'expedir l'informe d'avaluació favorable, que haurà de remetre's al centre al que pertany l'estudiant.

10. Propietat intel·lectual

Al TFT li serà aplicable el que dispose la legislació vigent en matèria de propietat intel·lectual.

Tercer. Pràctiques externes

1. Objecte

L'objecte de la present instrucció és el desenvolupament de la regulació de les pràctiques acadèmiques externes dels estudiants dels estudis superiors i màsters en ensenyaments artístics d'Art Dramàtic, Arts Plàstiques en l'especialitat de Ceràmica, Dansa, Disseny i Música, dels centres de l'ISEACV.

2. Definició, naturalesa i caràcters de les pràctiques externes

2.1. Les pràctiques acadèmiques externes constitueixen una activitat de naturalesa formativa realitzada pels estudiants d'estudis superiors i màsters i supervisada pels centres depenents de l'ISEACV, que el seu objectiu és permetre als estudiants aplicar i complementar els coneixements adquirits en la seua formació acadèmica, afavorint l'adquisició de competències que els preparen per a l'exercici d'activitats professionals, faciliten la seua empleabilitat i fomenten la seua capacitat de empremadoria.

2.2. Podran realitzar-se en els propis centres depenents de l'ISEACV, exceptuant el centre de matrícula, o en entitats col·laboradores, tals com, empreses, institucions i entitats públiques i privades en l'àmbit nacional i internacional.

2.3. Donat el caràcter formatiu de les

normativas a aplicar lo permitan y, en cualquier caso, a través de acuerdos bilaterales específicos con aquellos centros que garanticen un sistema de co-tutorización del alumnado y unas condiciones adecuadas para la realización del mismo en el centro de acogida.

9.2. Los acuerdos deberán contemplar un modelo de mínimos según establezcan los centros implicados que garantice el mantenimiento de la calidad de los TFT realizados por el alumnado de los centros dependientes del ISEACV.

9.3. En el caso de que el TFT sea desarrollado en una institución de educación superior extranjera, ésta debe expedir el informe de evaluación favorable, que deberá remitirse al centro al que pertenece el estudiante.

10. Propiedad intelectual

Al TFT le será de aplicación lo que disponga la legislación vigente en materia de propiedad intelectual.

Tercero. Prácticas externas

1. Objeto

El objeto de la presente instrucción es el desarrollo de la regulación de las prácticas académicas externas de los estudiantes de los estudios superiores y másteres en enseñanzas artísticas de Arte Dramático, Artes Plásticas en la especialidad de Cerámica, Danza, Diseño y Música, de los centros del ISEACV.

2. Definición, naturaleza y caracteres de las prácticas externas

2.1. Las prácticas académicas externas constituyen una actividad de naturaleza formativa realizada por los estudiantes de estudios superiores y másteres y supervisada por los centros dependientes del ISEACV, cuyo objetivo es permitir a los estudiantes aplicar y complementar los conocimientos adquiridos en su formación académica, favoreciendo la adquisición de competencias que les preparen para el ejercicio de actividades profesionales, faciliten su empleabilidad y fomenten su capacidad de emprendimiento.

2.2. Podrán realizarse en los propios centros dependientes del ISEACV, exceptuando el centro de matrícula, o en entidades colaboradoras, tales como, empresas, instituciones y entidades públicas y privadas en el ámbito nacional e internacional.

2.3. Dado el carácter formativo de las prácticas

pràctiques acadèmiques externes, de la seua realització no es derivaran, en cap cas, obligacions pròpies d'una relació laboral, ni el seu contingut podrà donar lloc a la substitució de la prestació laboral pròpia de llocs de treball.

2.4. Així mateix, i en el cas que al final dels estudis l'estudiant s'incorporara a la plantilla de l'entitat col·laboradora, el temps de les pràctiques no es computarà a l'efecte d'antiguitat ni eximirà del període de prova llevat que en l'oportú conveni col·lectiu aplicable estiguera expressament estipulat alguna cosa diferent.

3. Finalitats

Amb la realització de les pràctiques acadèmiques externes es pretenen aconseguir les següents finalitats:

a) Contribuir a la formació integral dels estudiants complementant el seu aprenentatge teòric i pràctic.

b) Facilitar el coneixement de la metodologia de treball adequada a la realitat professional que els estudiants hauran d'operar, contrastant i aplicant els coneixements adquirits.

c) Afavorir el desenvolupament de competències tècniques, metodològiques, personals i participatives.

d) Obtenir una experiència pràctica que facilite la inserció en el mercat de treball i millore la seua empleabilitat futura.

i) Afavorir els valors de la innovació, la creativitat i l'emprenedoria.

4. Modalitats de pràctiques acadèmiques externes.

Les pràctiques acadèmiques externes seran curriculars i extracurriculars.

a) Les pràctiques curriculars es configuren com a activitats acadèmiques integrants del Pla d'Estudis que es tracte.

b) Les pràctiques extracurriculars, són aquelles que els estudiants podran realitzar amb caràcter voluntari durant el seu període de formació i que, encara tenint les mateixes finalitats que les pràctiques curriculars, no formen part del corresponent Pla d'Estudis. No obstant açò seran contemplades en el Suplement Europeu al Títol conforme determine la normativa vigent.

5. Durada i horaris de realització de les pràctiques.

5.1. La durada de les pràctiques serà la següent:

a) Les pràctiques externes curriculars tindran

académicas externas, de su realización no se derivarán, en ningún caso, obligaciones propias de una relación laboral, ni su contenido podrá dar lugar a la sustitución de la prestación laboral propia de puestos de trabajo.

2.4. Asimismo, y en el caso de que al término de los estudios el estudiante se incorporase a la plantilla de la entidad colaboradora, el tiempo de las prácticas no se computará a efectos de antigüedad ni eximirá del período de prueba salvo que en el oportuno convenio colectivo aplicable estuviera expresamente estipulado algo distinto.

3. Fines

Con la realización de las prácticas académicas externas se pretenden alcanzar los siguientes fines:

a) Contribuir a la formación integral de los estudiantes complementando su aprendizaje teórico y práctico.

b) Facilitar el conocimiento de la metodología de trabajo adecuada a la realidad profesional en que los estudiantes habrán de operar, contrastando y aplicando los conocimientos adquiridos.

c) Favorecer el desarrollo de competencias técnicas, metodológicas, personales y participativas.

d) Obtener una experiencia práctica que facilite la inserción en el mercado de trabajo y mejore su empleabilidad futura.

e) Favorecer los valores de la innovación, la creatividad y el emprendimiento.

4. Modalidades de pràctiques acadèmiques externes.

Las prácticas académicas externas serán curriculars y extracurriculars.

a) Las prácticas curriculars se configuran como actividades académicas integrantes del Plan de Estudios de que se trate.

b) Las prácticas extracurriculars, son aquellas que los estudiantes podrán realizar con carácter voluntario durante su periodo de formación y que, aún teniendo los mismos fines que las prácticas curriculars, no forman parte del correspondiente Plan de Estudios. No obstante serán contempladas en el Suplemento Europeo al Título conforme determine la normativa vigente.

5. Duración y horarios de realización de las pràctiques.

5.1. La duración de las prácticas será la siguiente:

a) Las prácticas externas curriculars tendrán

la durada que establisca el pla d'estudis corresponent.

b) Les pràctiques externes extracurriculars tindran una durada preferentment no superior al cinquanta per cent del curs acadèmic, procurant l'assegurament del correcte desenvolupament i seguiment de les activitats acadèmiques de l'estudiant.

5.2. Els horaris de realització de les pràctiques s'establiran d'acord amb les característiques de les mateixes i les disponibilitats de l'entitat col·laboradora. Els horaris, en tot cas, seran compatibles amb l'activitat acadèmica, formativa i de representació i participació desenvolupada per l'estudiant en els centres depenents de l'ISEACV.

6. El projecte formatiu.

6.1. El projecte formatiu concretarà el pla de treball, amb les activitats a desenvolupar tant presencials com a autònomes, per a la realització de cadascuna de les pràctiques acadèmiques externes per a les quals s'haja subscrit acord de cooperació educativa.

6.2. Els projectes formatius hauran de formular-se d'acord amb la guia docent de les pràctiques externes. Aquesta fixarà els objectius educatius, que s'establiran considerant les competències transversals, generals i específiques que ha d'adquirir l'estudiant, així com els coneixements previs, els continguts, els resultats d'aprenentatge, la metodologia, la planificació de la càrrega ECTS, els procediments d'avaluació de l'adquisició de les competències, el sistema de qualificacions i l'organització temporal de l'aprenentatge. Així mateix els continguts de les pràctiques es definiran de manera que asseguren la relació directa de les competències a adquirir amb els estudis cursats.

6.3. En tot cas, es procurarà que el projecte formatiu es conforme seguint els principis d'inclusió, igualtat d'oportunitats, no discriminació i accessibilitat universal.

7. Acords de Cooperació Educativa.

7.1. Per a la realització de les pràctiques externes, els centres depenents de l'ISEACV subscriuran Acords de Cooperació Educativa amb les entitats col·laboradores previstes en el punt 2.2 de la present instrucció i fomentaran que estes siguen accessibles per a la realització de pràctiques d'estudiants amb discapacitat procurant la disposició dels recursos humans,

la duración que establezca el plan de estudios correspondiente.

b) Las prácticas externas extracurriculares tendrán una duración preferentemente no superior al cincuenta por ciento del curso académico, procurando el aseguramiento del correcto desarrollo y seguimiento de las actividades académicas del estudiante.

5.2. Los horarios de realización de las prácticas se establecerán de acuerdo con las características de las mismas y las disponibilidades de la entidad colaboradora. Los horarios, en todo caso, serán compatibles con la actividad académica, formativa y de representación y participación desarrollada por el estudiante en los centros dependientes del ISEACV.

6. El proyecto formativo.

6.1. El proyecto formativo concretará el plan de trabajo, con las actividades a desarrollar tanto presenciales como autónomas, para la realización de cada una de las prácticas académicas externas para las que se haya suscrito acuerdo de cooperación educativa.

6.2. Los proyectos formativos deberán formularse en consonancia con la guía docente de las prácticas externas. Ésta fijará los objetivos educativos, que se establecerán considerando las competencias transversales, generales y específicas que debe adquirir el estudiante, así como los conocimientos previos, los contenidos, los resultados de aprendizaje, la metodología, la planificación de la carga ECTS, los procedimientos de evaluación de la adquisición de las competencias, el sistema de calificaciones y la organización temporal del aprendizaje. Asimismo los contenidos de las prácticas se definirán de forma que aseguren la relación directa de las competencias a adquirir con los estudios cursados.

6.3. En todo caso, se procurará que el proyecto formativo se conforme siguiendo los principios de inclusión, igualdad de oportunidades, no discriminación y accesibilidad universal.

7. Acuerdos de Cooperación Educativa.

7.1. Para la realización de las prácticas externas, los centros dependientes del ISEACV suscribirán Acuerdos de Cooperación Educativa con las entidades colaboradoras previstas en el punto 2.2 de la presente instrucción y fomentarán que éstas sean accesibles para la realización de prácticas de estudiantes con discapacidad procurando la disposición de los recursos

materials i tecnològics necessaris que asseguren la igualtat d'oportunitats. En cas que l'entitat col·laboradora siga una administració pública, l'ISEACV tramitarà la subscripció de l'oportú conveni de col·laboració.

7.2. Els Acords de Cooperació Educativa establiran el marc regulador de les relacions entre l'estudiant, l'entitat col·laboradora i el centre dependent de l'ISEACV. En les seues clàusules o en els annexos que les desenvolupen hauran d'integrar almenys:

- a) El projecte formatiu objecte de la pràctica a realitzar per l'estudiant.
- b) El règim de permisos al fet que tinga dret conformement a la normativa vigent.
- c) Les condicions de rescissió anticipada de la pràctica en cas d'incompliment dels seus termes.
- d) En el seu cas, el règim de subscripció i pagament d'assegurances, tant d'accidents com de responsabilitat civil.
- i) L'existència, en el seu cas, d'una borsa o ajuda d'estudis per a l'estudiant i la forma de la seua satisfacció.
- f) La protecció de les seues dades.
- g) La regulació dels eventuais conflictes sorgits en el seu desenvolupament.
- h) Els termes del reconeixement del centre dependent de l'ISEACV, a la labor realitzada pels tutors de l'entitat col·laboradora.

8. Destinataris de les pràctiques i requisits per a la seua realització.

8.1. Podran realitzar pràctiques acadèmiques externes:

- a) Els estudiants matriculats en els estudis superiors i màsters en Ensenyaments Artístics impartits pels centres dependents d'ISEACV.
- b) Els estudiants d'altres centres superiors i d'universitats espanyoles o estrangeres que, en virtut de programes de mobilitat acadèmica o d'acords establits entre les mateixes, es troben cursant estudis en els centres dependents de l'ISEACV.
- c) Aquells alumnes que hagen superat el 50 per cent dels crèdits necessaris per a obtenir el títol Superior en Ensenyaments Artístics els ensenyaments dels quals estiguera cursant. En el cas dels alumnes de Màster, aquest requisit no serà aplicable.

8.2. Per a la realització de les pràctiques externes els estudiants hauran de complir, si es dona el cas, els següents requisits:

humanos, materiales y tecnológicos necesarios que aseguren la igualdad de oportunidades. En caso de que la entidad colaboradora sea una administración pública, el ISEACV tramitará la subscripción del oportuno convenio de colaboración.

7.2. Los Acuerdos de Cooperación Educativa establecerán el marco regulador de las relaciones entre el estudiante, la entidad colaboradora y el centro dependiente del ISEACV. En sus cláusulas o en los anexos que las desarrollen deberán integrar al menos:

- a) El proyecto formativo objeto de la práctica a realizar por el estudiante.
- b) El régimen de permisos a que tenga derecho con arreglo a la normativa vigente.
- c) Las condiciones de rescisión anticipada de la práctica en caso de incumplimiento de sus términos.
- d) En su caso, el régimen de suscripción y pago de seguros, tanto de accidentes como de responsabilidad civil.
- e) La existencia, en su caso, de una bolsa o ayuda de estudios para el estudiante y la forma de su satisfacción.
- f) La protección de sus datos.
- g) La regulación de los eventuales conflictos surgidos en su desarrollo.
- h) Los términos del reconocimiento del centro dependiente del ISEACV, a la labor realizada por los tutores de la entidad colaboradora.

8. Destinatarios de las prácticas y requisitos para su realización.

8.1. Podrán realizar prácticas académicas externas:

- a) Los estudiantes matriculados en los estudios superiores y másteres en Enseñanzas Artísticas impartidos por los centros dependientes de ISEACV.
- b) Los estudiantes de otros centros superiores y de universidades españolas o extranjeras que, en virtud de programas de movilidad académica o de acuerdos establecidos entre las mismas, se encuentren cursando estudios en los centros dependientes del ISEACV.
- c) Aquellos alumnos que hayan superado el 50 por ciento de los créditos necesarios para obtener el título Superior en Enseñanzas Artísticas cuyas enseñanzas estuviese cursando. En el caso de los alumnos de Master, éste requisito no será de aplicación.

8.2. Para la realización de las prácticas externas los estudiantes deberán cumplir, en su caso, los siguientes requisitos:

a) Estar matriculat en estudis superiors o màsters als quals es vinculen les competències transversals, generals i específiques a adquirir per l'estudiant en la realització de la pràctica.

b) En el cas de pràctiques externes curriculars, estar matriculat en la corresponent assignatura de pràctiques, segons el Pla d'Estudis que es tracte.

c) No mantenir cap relació contractual amb l'empresa, institució o entitat pública o privada o el propi centre depenent de l'ISEACV en el qual es van a realitzar les pràctiques, excepte autorització de l'ISEACV.

9. Drets i deures dels estudiants en pràctiques.

9.1. Durant la realització de les pràctiques externes, els estudiants tindran els següents drets:

a) A la tutela, durant el període de durada de la corresponent pràctica, per un professor del centre i per un professional que preste serveis en l'empresa, institució o entitat on es realitze la mateixa.

b) A l'avaluació d'acord amb els criteris establits pels centres depenents de l'ISEACV.

c) A l'obtenció d'un informe per part de l'entitat col·laboradora on ha realitzat les pràctiques, amb menció expressa de l'activitat desenvolupada, la seua durada i, en el seu cas, el seu rendiment.

d) A percebre, en els casos en què així s'estipule, l'aportació econòmica de l'entitat col·laboradora, en concepte de borsa o ajuda a l'estudi.

e) A la propietat intel·lectual i industrial en els termes establits en la legislació reguladora de la matèria.

f) A rebre, per part de l'entitat col·laboradora, informació de la normativa de seguretat i prevenció de riscos laborals.

g) A complir amb la seua activitat acadèmica, formativa i de representació i participació, prèvia comunicació amb antelació suficient a l'entitat col·laboradora.

h) A disposar dels recursos necessaris per a l'accés dels estudiants amb discapacitat a la tutela, a la informació, a l'avaluació i al propi acompliment de les pràctiques en igualtat de condicions.

i) A conciliar, en el cas dels estudiants amb discapacitat, la realització de les pràctiques amb aquelles activitats i situacions personals derivades o connectades amb la situació de discapacitat.

j) Aquells altres drets previstos en la normativa vigent i en els corresponents Acords de

a) Estar matriculado en estudios superiores o másteres a los que se vinculan las competencias transversales, generales y específicas a adquirir por el estudiante en la realización de la práctica.

b) En el caso de prácticas externas curriculares, estar matriculado en la correspondiente asignatura de prácticas, según el Plan de Estudios de que se trate.

c) No mantener ninguna relación contractual con la empresa, institución o entidad pública o privada o el propio centro dependiente del ISEACV en el que se van a realizar las prácticas, salvo autorización del ISEACV.

9. Derechos y deberes de los estudiantes en prácticas.

9.1. Durante la realización de las prácticas externas, los estudiantes tendrán los siguientes derechos:

a) A la tutela, durante el período de duración de la correspondiente práctica, por un profesor del centro y por un profesional que preste servicios en la empresa, institución o entidad donde se realice la misma.

b) A la evaluación de acuerdo con los criterios establecidos por los centros dependientes del ISEACV.

c) A la obtención de un informe por parte de la entidad colaboradora donde ha realizado las prácticas, con mención expresa de la actividad desarrollada, su duración y, en su caso, su rendimiento.

d) A percibir, en los casos en que así se estipule, la aportación económica de la entidad colaboradora, en concepto de bolsa o ayuda al estudio.

e) A la propiedad intelectual e industrial en los términos establecidos en la legislación reguladora de la materia.

f) A recibir, por parte de la entidad colaboradora, información de la normativa de seguridad y prevención de riesgos laborales.

g) A cumplir con su actividad académica, formativa y de representación y participación, previa comunicación con antelación suficiente a la entidad colaboradora.

h) A disponer de los recursos necesarios para el acceso de los estudiantes con discapacidad a la tutela, a la información, a la evaluación y al propio desempeño de las prácticas en igualdad de condiciones.

i) A conciliar, en el caso de los estudiantes con discapacidad, la realización de las prácticas con aquellas actividades y situaciones personales derivadas o conectadas con la situación de

Cooperació Educativa subscrits pels centres depenents de l'ISEACV amb l'entitat col·laboradora.

9.2. Així mateix i, durant la realització de les pràctiques externes els estudiants hauran d'atendre al compliment dels següents deures:

a) Complir la normativa vigent relativa a pràctiques externes establida per l'ISEACV.

b) Conèixer i complir el projecte formatiu de les pràctiques seguint les indicacions del tutor assignat per l'entitat col·laboradora sota la supervisió del tutor acadèmic del centre depenent de l'ISEACV.

c) Mantenir contacte amb el tutor acadèmic del centre durant el desenvolupament de la pràctica i comunicar-li qualsevol incidència que pugui sorgir en el mateix, així com fer lliurament dels documents i informes de seguiment intermedi i la memòria final que li siguen requerits.

d) Incorporar-se a l'entitat col·laboradora que es tracte en la data acordada, complir l'horari previst en el projecte educatiu i respectar les normes de funcionament, seguretat i prevenció de riscos laborals de la mateixa.

e) Desenvolupar el projecte formatiu i complir amb diligència les activitats acordades amb l'entitat col·laboradora conforme a les línies establides en el mateix.

f) Elaboració de la memòria final de les pràctiques, prevista en el punt 14 d'aquesta instrucció i, en el seu cas, de l'informe intermedi.

g) Guardar confidencialitat en relació amb la informació interna de l'entitat col·laboradora i guardar secret professional sobre les seues activitats, durant la seua estada i finalitzada aquesta.

h) Mostrar, en tot moment, una actitud respectuosa cap a la política de l'entitat col·laboradora.

i) Qualsevol altre deure previst en la normativa vigent i en els corresponents Acords de Cooperació Educativa subscrit pels centres depenents de l'ISEACV amb l'entitat col·laboradora.

10. Tutories i requisits per a exercir-les.

10.1. Per a la realització de les pràctiques externes els estudiants comptaran amb un tutor de l'entitat col·laboradora i un tutor acadèmic dels centres depenents de l'ISEACV.

discapacidad.

j) Aquellos otros derechos previstos en la normativa vigente y en los correspondientes Acuerdos de Cooperación Educativa suscritos por los centros dependientes del ISEACV con la entidad colaboradora.

9.2. Asimismo y, durante la realización de las prácticas externas los estudiantes deberán atender al cumplimiento de los siguientes deberes:

a) Cumplir la normativa vigente relativa a prácticas externas establecida por el ISEACV.

b) Conocer y cumplir el proyecto formativo de las prácticas siguiendo las indicaciones del tutor asignado por la entidad colaboradora bajo la supervisión del tutor académico del centro dependiente del ISEACV.

c) Mantener contacto con el tutor académico del centro durante el desarrollo de la práctica y comunicarle cualquier incidencia que pueda surgir en el mismo, así como hacer entrega de los documentos e informes de seguimiento intermedio y la memoria final que le sean requeridos.

d) Incorporarse a la entidad colaboradora de que se trate en la fecha acordada, cumplir el horario previsto en el proyecto educativo y respetar las normas de funcionamiento, seguridad y prevención de riesgos laborales de la misma.

e) Desarrollar el proyecto formativo y cumplir con diligencia las actividades acordadas con la entidad colaboradora conforme a las líneas establecidas en el mismo.

f) Elaboración de la memoria final de las prácticas, prevista en el punto 14 de esta instrucción y, en su caso, del informe intermedio.

g) Guardar confidencialidad en relación con la información interna de la entidad colaboradora y guardar secreto profesional sobre sus actividades, durante su estancia y finalizada ésta.

h) Mostrar, en todo momento, una actitud respetuosa hacia la política de la entidad colaboradora.

i) Cualquier otro deber previsto en la normativa vigente y en los correspondientes Acuerdos de Cooperación Educativa suscritos por los centros dependientes del ISEACV con la entidad colaboradora.

10. Tutorías y requisitos para ejercerlas.

10.1. Para la realización de las prácticas externas los estudiantes contarán con un tutor de la entidad colaboradora y un tutor académico de los centros dependientes del ISEACV.

10.2. El tutor designat per l'entitat col·laboradora haurà de ser una persona vinculada a la mateixa, amb experiència professional i amb els coneixements necessaris per a realitzar una tutela efectiva. No podrà coincidir amb la persona que exerceix les funcions de tutor acadèmic dels centres dependents de l'ISEACV.

10.3. La designació de tutor acadèmic del centre dependent de l'ISEACV es farà d'acord amb els procediments establits pel mateix:

a) Per a les pràctiques curriculars el tutor haurà de ser un professor dels centres dependents de l'ISEACV, amb preferència del propi centre en el qual es trobe matriculat l'estudiant i, en tot cas, afí a l'ensenyament a la qual es vincula la pràctica.

b) En el cas de les pràctiques extracurriculars, el tutor acadèmic serà preferentment un professor dels centres dependents de l'ISEACV que impartisca docència en la mateixa branca de coneixement de l'ensenyament cursat.

10.4. Els centres dependents de l'ISEACV facilitaràn als tutors d'estudiants amb discapacitat la informació i la formació necessàries per a l'acompliment d'aquesta funció.

11. Drets i deures del tutor de l'entitat col·laboradora.

11.1. El tutor de l'entitat col·laboradora tindrà els següents drets:

a) Al reconeixement de la seua activitat col·laboradora, per part dels centres dependents de l'ISEACV en els termes previstos en els acords de cooperació educativa.

b) A ser informat sobre la normativa que regula les pràctiques externes així com del projecte formatiu i de les condicions del seu desenvolupament.

c) Tenir accés al centre dependent de l'ISEACV per a obtenir la informació i el suport necessaris per al compliment de les finalitats pròpies de la seua funció.

d) Aquelles altres consideracions específiques que el centre dependent de l'ISEACV puga establir.

11.2. Així mateix tindrà els següents deures:

a) Acollir a l'estudiant i organitzar l'activitat a desenvolupar d'acord a l'establert en el projecte formatiu.

b) Supervisar les seues activitats, orientar i controlar el desenvolupament de la pràctica amb una relació basada en el respecte mutu i el compromís amb l'aprenentatge.

c) Informar a l'estudiant de l'organització i funcionament de l'entitat i de la normativa

10.2. El tutor designado por la entidad colaboradora deberá ser una persona vinculada a la misma, con experiencia profesional y con los conocimientos necesarios para realizar una tutela efectiva. No podrá coincidir con la persona que desempeña las funciones de tutor académico de los centros dependientes del ISEACV.

10.3. La designación de tutor académico del centro dependiente del ISEACV se hará de acuerdo con los procedimientos establecidos por el mismo:

a) Para las prácticas curriculares el tutor deberá ser un profesor de los centros dependientes del ISEACV, con preferencia del propio centro en el que se encuentre matriculado el estudiante y, en todo caso, afín a la enseñanza a la que se vincula la práctica.

b) En el caso de las prácticas extracurriculares, el tutor académico será preferentemente un profesor de los centros dependientes del ISEACV que imparta docencia en la misma rama de conocimiento de la enseñanza cursada.

10.4. Los centros dependientes del ISEACV facilitaràn a los tutores de estudiantes con discapacidad la información y la formación necesarias para el desempeño de esta función.

11. Derechos y deberes del tutor de la entidad colaboradora.

11.1. El tutor de la entidad colaboradora tendrá los siguientes derechos:

a) Al reconocimiento de su actividad colaboradora, por parte de los centros dependientes del ISEACV en los términos previstos en los acuerdos de cooperación educativa.

b) A ser informado acerca de la normativa que regula las prácticas externas así como del proyecto formativo y de las condiciones de su desarrollo.

c) Tener acceso al centro dependiente del ISEACV para obtener la información y el apoyo necesarios para el cumplimiento de los fines propios de su función.

d) Aquellas otras consideraciones específicas que el centro dependiente del ISEACV pueda establecer.

11.2. Asimismo tendrá los siguientes deberes:

a) Acoger al estudiante y organizar la actividad a desarrollar con arreglo a lo establecido en el proyecto formativo.

b) Supervisar sus actividades, orientar y controlar el desarrollo de la práctica con una relación basada en el respeto mutuo y el compromiso con el aprendizaje.

d'interès, especialment la relativa a la seguretat i riscos laborals.

d) Coordinar amb el tutor acadèmic del centre dependent de l'ISEACV el desenvolupament de les activitats establides en l'acord de cooperació educativa, incloent aquelles modificacions del pla formatiu que puguen ser necessàries per al normal desenvolupament de la pràctica, així com la comunicació i resolució de possibles incidències que pogueren sorgir en el desenvolupament de la mateixa i el control de permisos per a la realització d'exàmens.

i) Emetre els informes intermedi i final al fet que es refereix el punt 13 d'aquesta instrucció.

f) Proporcionar la formació complementària que precise l'estudiant per a la realització de les pràctiques.

g) Proporcionar a l'estudiant els mitjos materials indispensables per al desenvolupament de la pràctica.

h) Facilitar i estimular l'aportació de propostes d'innovació, millora i empenedoria per part de l'estudiant.

i) Facilitar al tutor acadèmic del centre dependent de l'ISEACV l'accés a l'entitat per al compliment de les finalitats pròpies de la seua funció.

j) Guardar confidencialitat en relació amb qualsevol informació que conega de l'estudiant com a conseqüència de la seua activitat com a tutor.

k) Prestar ajuda i assistència a l'estudiant, durant la seua estada en l'entitat, per a la resolució d'aquelles qüestions de caràcter professional que pugua necessitar en l'acompliment de les activitats que realitza en la mateixa.

12. Drets i deures del tutor acadèmic dels centres dependents de l'ISEACV.

12.1. El tutor acadèmic dels centres dependents de l'ISEACV tindrà els següents drets:

a) Al reconeixement efectiu de la seua activitat acadèmica en els termes que establisca el centre dependent de l'ISEACV, d'acord amb la seua normativa interna.

b) A ser informat sobre la normativa que regula les pràctiques externes així com del projecte formatiu i de les condicions sota les quals es desenvoluparà l'estada de l'estudiant a tutelar.

c) Tenir accés a l'entitat per al compliment de les finalitats pròpies de la seua funció.

12.2. Així mateix, tindrà els següents deures:

a) Vetllar pel normal desenvolupament del projecte formatiu, garantint la compatibilitat de

c) Informar al estudiant de la organització y funcionamiento de la entidad y de la normativa de interés, especialmente la relativa a la seguridad y riesgos laborales.

d) Coordinar con el tutor académico del centro dependiente del ISEACV el desarrollo de las actividades establecidas en el acuerdo de cooperación educativa, incluyendo aquellas modificaciones del plan formativo que puedan ser necesarias para el normal desarrollo de la práctica, así como la comunicación y resolución de posibles incidencias que pudieran surgir en el desarrollo de la misma y el control de permisos para la realización de exámenes.

e) Emitir los informes intermedio y final a que se refiere el punto 13 de esta instrucción.

f) Proporcionar la formación complementaria que precise el estudiante para la realización de las prácticas.

g) Proporcionar al estudiante los medios materiales indispensables para el desarrollo de la práctica.

h) Facilitar y estimular la aportación de propuestas de innovación, mejora y emprendimiento por parte del estudiante.

i) Facilitar al tutor académico del centro dependiente del ISEACV el acceso a la entidad para el cumplimiento de los fines propios de su función.

j) Guardar confidencialidad en relación con cualquier información que conozca del estudiante como consecuencia de su actividad como tutor.

k) Prestar ayuda y asistencia al estudiante, durante su estancia en la entidad, para la resolución de aquellas cuestiones de carácter profesional que pueda necesitar en el desempeño de las actividades que realiza en la misma.

12. Derechos y deberes del tutor académico de los centros dependientes del ISEACV.

12.1. El tutor académico de los centros dependientes del ISEACV tendrá los siguientes derechos:

a) Al reconocimiento efectivo de su actividad académica en los términos que establezca el centro dependiente del ISEACV, de acuerdo con su normativa interna.

b) A ser informado acerca de la normativa que regula las prácticas externas así como del proyecto formativo y de las condiciones bajo las que se desarrollará la estancia del estudiante a tutelar.

c) Tener acceso a la entidad para el cumplimiento de los fines propios de su función.

12.2. Asimismo, tendrá los siguientes deberes:

l'horari de realització de les pràctiques amb les obligacions acadèmiques, formatives i de representació i participació de l'estudiant.

b) Fer un seguiment efectiu de les pràctiques coordinant-se per a dur-ho a terme amb el tutor de l'entitat col·laboradora i vistos, en el seu cas, els informes de seguiment.

c) Autoritzar les modificacions que es produïsquen en el projecte formatiu.

d) Dur a terme el procés avaluador de les pràctiques de l'estudiant tutelat d'acord amb el que s'estableix en el punt 15 d'aquesta instrucció.

i) Guardar confidencialitat en relació amb qualsevol informació que conega com a conseqüència de la seua activitat com a tutor.

f) Informar a l'òrgan responsable de les pràctiques externes en el centre depenent de l'ISEACV de les possibles incidències sorgides.

g) Supervisar, i en el seu cas sol·licitar, l'adequada disposició dels recursos de suport necessaris per a assegurar que els estudiants amb discapacitat realitzen les seues pràctiques en condicions d'igualtat d'oportunitats, no discriminació i accessibilitat universal.

13. Informe de seguiment intermedi i informe final del tutor de l'entitat col·laboradora.

13.1. El tutor de l'entitat col·laboradora realitzarà i remetrà al tutor acadèmic del centre depenent de l'ISEACV un informe final, a la conclusió de les pràctiques, que arrellegarà el nombre d'hores realitzades per l'estudiant i en el qual podrà valorar els següents aspectes referits, en el seu cas, tant a les competències transversals, generals i específiques previstes en el corresponent projecte formatiu:

a) Capacitat tècnica.

b) Capacitat d'aprenentatge.

c) Administració de treballs.

d) Habilitats de comunicació oral i escrita. En el cas d'estudiants amb discapacitat que tinguen dificultats en l'expressió oral, haurà d'indicar-se el grau d'autonomia per a aquesta habilitat i si requereix d'algun tipus de recurs tècnic o humà per a la mateixa.

i) Sentit de la responsabilitat.

f) Facilitat d'adaptació.

g) Creativitat i iniciativa.

h) Implicació personal.

i) Motivació.

j) Receptivitat a les crítiques.

k) Puntualitat.

a) Velar por el normal desarrollo del proyecto formativo, garantizando la compatibilidad del horario de realización de las prácticas con las obligaciones académicas, formativas y de representación y participación del estudiante.

b) Hacer un seguimiento efectivo de las prácticas coordinándose para ello con el tutor de la entidad colaboradora y vistos, en su caso, los informes de seguimiento.

c) Autorizar las modificaciones que se produzcan en el proyecto formativo.

d) Llevar a cabo el proceso evaluador de las prácticas del estudiante tutelado de acuerdo con lo que se establece en el punto 15 de esta instrucción.

e) Guardar confidencialidad en relación con cualquier información que conozca como consecuencia de su actividad como tutor.

f) Informar al órgano responsable de las prácticas externas en el centro dependiente del ISEACV de las posibles incidencias surgidas.

g) Supervisar, y en su caso solicitar, la adecuada disposición de los recursos de apoyo necesarios para asegurar que los estudiantes con discapacidad realicen sus prácticas en condiciones de igualdad de oportunidades, no discriminación y accesibilidad universal.

13. Informe de seguimiento intermedio e informe final del tutor de la entidad colaboradora.

13.1. El tutor de la entidad colaboradora realizará y remitirá al tutor académico del centro dependiente del ISEACV un informe final, a la conclusión de las prácticas, que recogerá el número de horas realizadas por el estudiante y en el cual podrá valorar los siguientes aspectos referidos, en su caso, tanto a las competencias transversales, generales y específicas previstas en el correspondiente proyecto formativo:

a) Capacidad técnica.

b) Capacidad de aprendizaje.

c) Administración de trabajos.

d) Habilidades de comunicación oral y escrita. En el caso de estudiantes con discapacidad que tengan dificultades en la expresión oral, deberá indicarse el grado de autonomía para esta habilidad y si requiere de algún tipo de recurso técnico o humano para la misma.

e) Sentido de la responsabilidad.

f) Facilidad de adaptación.

g) Creatividad e iniciativa.

h) Implicación personal.

i) Motivación.

j) Receptividad a las críticas.

k) Puntualidad.

l) Relacions amb el seu entorn laboral.
m) Capacitat de treball en equip.
n) Aquells altres aspectes que es consideren oportuns.

13.2. Una vegada transcorreguda la meitat del període de durada de les pràctiques, podrà elaborar-se un informe intermedi de seguiment, quan així s'establisca, d'acord amb la normativa de cada centre.

14. Informe de seguiment intermedi i memòria final de les pràctiques de l'estudiant.

14.1. L'estudiant elaborarà i farà lliurament al tutor acadèmic del centre dependent de l'ISEACV una memòria final, a la conclusió de les pràctiques, en els quals hauran de figurar, entre uns altres, els següents aspectes:

- a) Dades personals de l'estudiant.
- b) Entitat col·laboradora on ha realitzat les pràctiques i lloc d'ubicació.
- c) Descripció concreta i detallada de les tasques, treballs desenvolupats i departaments de l'entitat als quals ha estat assignat.
- d) Valoració de les tasques desenvolupades amb els coneixements i competències adquirits en relació amb els estudis d'estudis superiors i màsters en Ensenyaments Artístics.
- i) Relació dels problemes plantejats i el procediment seguit per a la seua resolució.
- f) Identificació de les aportacions que, en matèria d'aprenentatge, han suposat les pràctiques.
- g) Avaluació de les pràctiques i suggeriments de millora.

14.2. En cas que hi haja informe de seguiment intermedi, l'estudiant elaborarà, en el seu cas, un informe de seguiment intermedi, preferentment una vegada transcorreguda la meitat del període de durada de les pràctiques, que arrecplegui la valoració del desenvolupament del projecte formatiu.

15. Avaluació de les pràctiques.

El tutor acadèmic del centre avaluarà les pràctiques desenvolupades de conformitat amb els procediments que establisquen les guies docents de l'assignatura de cada centre dependent de l'ISEACV, emplenant el corresponent informe de valoració.

16. Reconeixement acadèmic i acreditació.

16.1. El reconeixement acadèmic de les pràctiques externes es realitzarà d'acord amb les normes i procediments establits per l'ISEACV.

l) Relaciones con su entorno laboral.
m) Capacidad de trabajo en equipo.
n) Aquellos otros aspectos que se consideren oportunos.

13.2. Una vez transcurrida la mitad del período de duración de las prácticas, podrá elaborarse un informe intermedio de seguimiento, cuando así se establezca, de acuerdo con la normativa de cada centro.

14. Informe de seguimiento intermedio y memoria final de las prácticas del estudiante.

14.1. El estudiante elaborará y hará entrega al tutor académico del centro dependiente del ISEACV una memoria final, a la conclusión de las prácticas, en los que deberán figurar, entre otros, los siguientes aspectos:

- a) Datos personales del estudiante.
- b) Entidad colaboradora donde ha realizado las prácticas y lugar de ubicación.
- c) Descripción concreta y detallada de las tareas, trabajos desarrollados y departamentos de la entidad a los que ha estado asignado.
- d) Valoración de las tareas desarrolladas con los conocimientos y competencias adquiridos en relación con los estudios de estudios superiores y másteres en Enseñanzas Artísticas.
- e) Relación de los problemas planteados y el procedimiento seguido para su resolución.
- f) Identificación de las aportaciones que, en materia de aprendizaje, han supuesto las prácticas.
- g) Evaluación de las prácticas y sugerencias de mejora.

14.2. En caso de que haya informe de seguimiento intermedio, el estudiante elaborará, en su caso, un informe de seguimiento intermedio, preferentemente una vez transcurrida la mitad del período de duración de las prácticas, que recoja la valoración del desarrollo del proyecto formativo.

15. Evaluación de las prácticas.

El tutor académico del centro evaluará las prácticas desarrolladas de conformidad con los procedimientos que establezcan las guías docentes de la asignatura de cada centro dependiente del ISEACV, cumplimentando el correspondiente informe de valoración.

16. Reconocimiento académico y acreditación.

16.1. El reconocimiento académico de las prácticas externas se realizará de acuerdo con las normas y procedimientos establecidos por el ISEACV.

16.2. Finalitzades les pràctiques externes, el centre depenent de l'ISEACV emetrà un document acreditatiu de les mateixes que contindrà, almenys, els següents aspectes:

- a) Titular del document.
- b) Entitat col·laboradora on es van realitzar les pràctiques.
- c) Descripció de la pràctica especificant la seua durada i dates de realització.
- d) Activitats realitzades.
- i) Aquells altres que el centre depenent de l'ISEACV considere convenient.

16.3. El centre depenent de l'ISEACV procurarà que el model de document acreditatiu de les pràctiques externes facilite la comunicació amb les entitats col·laboradores i afavorisca la mobilitat internacional dels estudiants mitjançant l'adopció d'un format similar a l'utilitzat per als programes de mobilitat europeus.

16.4. El Suplement Europeu al Títol arreglarà les pràctiques externes realitzades.

17. Oferta, difusió i adjudicació de les pràctiques externes.

17.1. Els centres depenents de l'ISEACV establiran procediments de configuració de l'oferta, difusió, sol·licitud i adjudicació de les pràctiques externes de conformitat amb criteris objectius prèviament fixats i garantint, en tot cas, els principis de transparència, publicitat, accessibilitat universal i igualtat d'oportunitats.

17.2. En l'organització i desenvolupament de les pràctiques es procurarà que la realització de les mateixes comporten el menor sobre esforç econòmic per als estudiants.

17.3. Els centres depenents de l'ISEACV atorgaran prioritat als estudiants que realitzen pràctiques curriculars enfront dels quals sol·liciten pràctiques extracurriculars. Així mateix s'atorgarà prioritat en l'elecció i en l'adjudicació de pràctiques als estudiants amb discapacitat, a fi de que puguem optar a empreses en les quals estiguen assegurades totes les mesures d'accessibilitat universal, incloses les referides al transport per al seu trasllat i accés a les mateixes.

17.4. Les ofertes de pràctiques externes hauran de contenir, en la mesura del possible, les següents dades:

- a) Nom o raó social de l'entitat col·laboradora on es realitzarà la pràctica.
- b) Centre, localitat i adreça on tindran lloc.
- c) Dates de començament i fi de les pràctiques així com la seua durada en hores.

16.2. Finalizadas las prácticas externas, el centro dependiente del ISEACV emitirá un documento acreditativo de las mismas que contendrá, al menos, los siguientes aspectos:

- a) Titular del documento.
- b) Entidad colaboradora donde se realizaron las prácticas.
- c) Descripción de la práctica especificando su duración y fechas de realización.
- d) Actividades realizadas.
- e) Aquellos otros que el centro dependiente del ISEACV considere conveniente.

16.3. El centro dependiente del ISEACV procurará que el modelo de documento acreditativo de las prácticas externas facilite la comunicación con las entidades colaboradoras y favorezca la movilidad internacional de los estudiantes mediante la adopción de un formato similar al utilizado para los programas de movilidad europeos.

16.4. El Suplemento Europeo al Título recogerá las prácticas externas realizadas.

17. Oferta, difusión y adjudicación de las prácticas externas.

17.1. Los centros dependientes del ISEACV establecerán procedimientos de configuración de la oferta, difusión, solicitud y adjudicación de las prácticas externas de conformidad con criterios objetivos previamente fijados y garantizando, en todo caso, los principios de transparencia, publicidad, accesibilidad universal e igualdad de oportunidades.

17.2. En la organización y desarrollo de las prácticas se procurará que la realización de las mismas conlleven el menor sobre esfuerzo económico para los estudiantes.

17.3. Los centros dependientes del ISEACV otorgarán prioridad a los estudiantes que realizan prácticas curriculares frente a los que solicitan prácticas extracurriculares. Asimismo se otorgará prioridad en la elección y en la adjudicación de prácticas a los estudiantes con discapacidad, con objeto de que puedan optar a empresas en las que estén aseguradas todas las medidas de accesibilidad universal, incluidas las referidas al transporte para su traslado y acceso a las mismas.

17.4. Las ofertas de prácticas externas deberán contener, en la medida de lo posible, los siguientes datos:

- a) Nombre o razón social de la entidad colaboradora donde se realizará la práctica.
- b) Centro, localidad y dirección donde tendrán lugar.
- c) Fechas de comienzo y fin de las prácticas así

d) Número d'hores diàries de dedicació o jornada i horari assignat.

i) Projecte formatiu, activitats i competències a desenvolupar.

18. Garantia de qualitat de les pràctiques externes.

18.1. El Sistema Intern de Garantia de Qualitat de l'ISEACV articularà els procediments que garantisquen la qualitat de les pràctiques externes que realitzen els estudiants. Els citats procediments inclouran mecanismes, instruments i òrgans o unitats dedicats a la recollida i anàlisi d'informació sobre el desenvolupament de les pràctiques i la revisió de la seua planificació.

18.2. L'ISEACV, promourà la difusió pública de la relació de les entitats col·laboradores en les quals realitzen pràctiques acadèmiques externes els estudiants de cada centre dependent de l'ISEACV, així com el reconeixement públic d'aquelles empreses, institucions o entitats que les seues pràctiques aconseguisquen majors nivells de qualitat.

Quart. Referències genèriques

Totes les referències per a les quals en estes instruccions s'utilitza la forma de masculí genèric, han d'entendre's aplicables, indistintament, a dones i homes.

como su duración en horas.

d) Número de horas diarias de dedicación o jornada y horario asignado.

e) Proyecto formativo, actividades y competencias a desarrollar.

18. Garantía de calidad de las prácticas externas.

18.1. El Sistema Interno de Garantía de Calidad del ISEACV articulará los procedimientos que garanticen la calidad de las prácticas externas que realicen los estudiantes. Los citados procedimientos incluirán mecanismos, instrumentos y órganos o unidades dedicados a la recogida y análisis de información sobre el desarrollo de las prácticas y la revisión de su planificación.

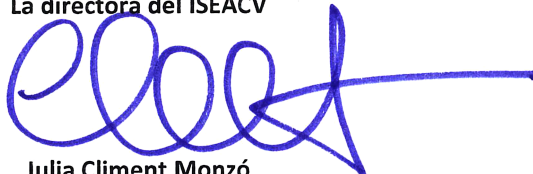
18.2. El ISEACV, promoverá la difusión pública de la relación de las entidades colaboradoras en las que realicen prácticas académicas externas los estudiantes de cada centro dependiente del ISEACV, así como el reconocimiento público de aquellas empresas, instituciones o entidades cuyas prácticas alcancen mayores niveles de calidad.

Cuarto. Referencias genéricas

Todas las referencias para las que en estas instrucciones se utiliza la forma de masculino genérico, deben entenderse aplicables, indistintamente, a mujeres y hombres.

En Valencia, a 30 de octubre de 2013

La directora del ISEACV

Julia Climent Monzó